

19.1.2019 (TMa)

Suomen Punaisen Ristin Hämeen piirin alueen valmiuskoulutuksen järjestämissuositus

Taustaa

Suomen Punainen Risti toimii Vapaaehtoisen pelastuspalvelun koordinaatiojärjestönä. Tehtävään kuuluu mm. toimikuntaverkoston ylläpitäminen sekä valtakunnallisesti yhdenmukaisen valmiuskoulutuksen järjestäminen.

Vapepa-koordinaatiota varten Suomen Punainen Risti Hämeen piiri on palkannut valmiuspäällikön, jonka tehtävä on mm. valmiuskoulutuksen järjestämisen ohjaus ja tukeminen. SPR:n Hämeen piiri kattaa Pirkanmaan, Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen maakunnat.

Hämeen piirin alueella toimii kymmenkunta aktiivista valmiuskouluttajaa. Vuosittain järjestetään Vapepa perustason kurssia (etsintä, viesti, ensihuolto, vapepa peruskurssi) parikymmentä (vuonna 2018 26 kurssia). Kurssit järjestetään pääosin yhteistyössä paikallisten Vapaaehtoisen pelastuspalvelun toimikuntien kanssa. Toimikuntia on SPR:n Hämeen piirin alueella kymmenen (2018).

Dokumentin tarkoitus

SPR:n Hämeen piiri on laatinut tämän suosituksen, jonka tarkoitus on selkiyttää Vapepa perustason kurssien järjestämistä sekä varmistaa yhdenmukainen ja tasavertainen toimintatapa valmiuskouluttajien keskuudessa.

Yhtenäisellä toimintatavalla varmistetaan selkeä työnjako ja ennakoitavuus kulujen syntymisen ja korvattavuuden suhteen. Dokumentti pohjautuu valtakunnallisiin ohjeisiin.

Dokumentti keskittyy Vapepan perustason kurssien järjestämiseen. Jatko- ja täydennyskoulutuksista sovitaan tapauskohtaisesti erikseen. Lähtökohtaisesti niissä kuitenkin noudatetaan samoja periaatteita.

Yhden jäsenjärjestön ns. "tilauskurssi"

Jos kurssi pidetään ns. tilauskurssina yhdelle jäsenjärjestölle ja järjestö huolehtii itse syntyvistä kuluista. Tällöin riittää pelkkä ennakkoilmoitus kurssista (aika, paikka, vastuukouluttaja) ja kurssin jälkeen kurssilaisluettelon tms toimittaminen piiritoimistoon. Tieto tarvitaan Vapaaehtoisen pelastuspalvelun koulutuksen vuositilastoihin.

Dokumentin valmistelusta

Asiaa on esitelty ja käsitelty hämäläisten valmiuskouluttajien tapaamisissa 25.9. Riihimäellä ja 27.9. Tampereella, Vapepa toimikuntien työkokouksessa 15.9.2018 Tampereella, maakuntatoimikunnan kokouksessa 17.10.2018.

Dokumentti on käsitelty SPR:n Hämeen piirin ensiapu- , terveys- ja valmiustoimikunnassa 19.9.2018 ja toimitettu tiedoksi piirihallituksen kokoukseen 25.1.2019

Valtakunnallinen ohjeistus

Suomen Punaisen Ristin keskustoimisto on antanut Vapepan koulutustoimintaohjeen (2011) sekä Vapepa kurssivastaavan ohjeen (2009).

Koulutustoimintaohjeessa on lähinnä yleisellä tasolla kuvattu kurssien tavoitteet, tuntimäärä ja sisällöt. Valtakunnallista koulutustoimintaohjetta on tarkoitus päivittää sitten kun uudet kurssisisällöt ovat päivittyneet.

Vapepa kurssivastaavan ohjeessa on yksityiskohtaisemmin kuvattu kurssivastaavan tehtävät. Merkittävää on huomata, että valtakunnallisessa kurssivastaavan ohjeessa on maininta, että SPR:n yleisen käytännön mukaan kouluttajille ei maksettaisi korvausta koulutustoiminnasta.

Koulutustarve

Ennen varsinaisia kurssijärjestelyitä tulee arvioida koulutustarve. Suunnittelun perustana tulee olla, että kurssilaisia on vähintään kymmenen ja enintään kolmekymmentä. Näitä raja-arvoja ei tule alittaa/ylittää ilman perusteltua syytä.

Koulutustarve tulee pystyä konkreettisesti perustelemaan. Perusteluina voi olla esimerkiksi:

- 1) alueella on joka vuosi toteutunut kurssi
- 2) alueelle on perustettu uusia ryhmiä
- 3) alueella on tapahtunut julkisuutta saanut tapahtuma ja uusia vapaaehtoisia olisi tulossa mukaan toimintaan.

Kurssivastaava

Ensimmäinen varsinainen toimenpide on kurssivastaavan määrittäminen. Useimmiten pääkouluttaja toimii kurssivastaavana, joka yhteistyössä paikallisen vapepa-toimikunnan kanssa huolehtii käytännön järjestelyistä.

Kurssivastaavan tehtävä on kuvattu yksityiskohtaisesti valtakunnallisessa kurssivastaavan ohjeessa.

Kurssin etukäteisvalmistelut

Kuusi viikkoa ennen kurssia ilmoitus piiritoimistoon:

- Kurssin pitopaikka
- Kurssin ajankohta
- Kurssivastaava, pääkouluttaja, muut kouluttajat
- Kurssin kohderyhmä ja tavoitteet
- Kurssin alustava ohjelma

- Ohjelmasta tulee selvitä, onko kyseessä luento vai ryhmätyön/harjoituksen ohjaus ja kouluttajat tunneittain
- Kurssin hinta
- Ilmoittautumisohjeet
- Lisätietojen antajan yhteystiedot

Kurssista tiedottaminen

Suomen Punaisen Ristin (STEA tuki ja Opintokeskus Siviis) taloudellisesti tukemat kurssit tulee olla avoimia kaikille Vapaaehtoisen pelastuspalvelun jäsenjärjestöille. Tämän vuoksi on tärkeätä, että kurssista tiedotetaan hyvissä ajoin useilla eri kanavilla.

Tiedotuskanavia voi olla mm:

- toimikunnan sisäinen tiedottaminen alueen hälytysryhmille
- Vapepan valtakunnalliset www-sivut
- Järjestöjen omat www-sivut (esim. RedNet)

Ensisijaisesti kurssivastaava huolehtii tiedottamisesta.

Ilmoittautuminen

Ilmoittautumistapa voidaan sopia tapauskohtaisesti. Kurssivastaava (tai vapepa-toimikunta yms) voi myös suoraan vastaanottaa ilmoittautumisia.

Ilmoittautuminen voidaan hoitaa myös sähköisen ilmoittautumisjärjestelmän (Lyyti) kautta. Tässä tapauksessa piiritoimisto antaa ilmoittautumislinkin, joka liitetään kurssimainoksiin. Kurssivastaava saa halutessaan sähköpostiinsa reaaliajassa ilmoittautuneiden tiedot. Lyytin kautta voidaan tarvittaessa hoitaa myös kurssimaksu ja informointi kurssilaisille.

Kurssimateriaali

Kurssimateriaali tilataan piiritoimistosta kahta viikkoa ennen kurssia. Materiaali toimitetaan postipakettina tai se voidaan noutaa piiritoimistosta.

Käyttämätön materiaali (todistukset, kirjat) tulee palauttaa kurssin päätyttyä.

Tiedot kurssin suorittaneista

Kahden viikon kuluessa kurssin päättymisestä kurssivastaava toimittaa tiedon kurssin suorittaneista henkilöistä.

Jos ilmoittautumiset on tehty LYYTI-järjestelmän kautta, niin tällöin riittää vain kurssivastaavan päivittämä lista kurssin hyväksytysti suorittaneista (osallistuneiden tiedot on jo kerätty Lyyti-ilmoittautumisen yhteydessä).

Kurssimaksut

Perustason kurssit ovat pääosin opetuksen, kurssimateriaalin ja harjoitusten osalta kurssilaisille maksuttomia. Mahdollisista tarjoiluista (kahvit, ruokailu) voidaan periä todellisia kustannuksia vastaava maksu.

Kurssimaksu voidaan periä kurssin alkaessa paikan päällä tai se voidaan hoitaa Lyyti-järjestelmän kautta. Paikan päällä perittävät kurssimaksut tilitetään kahden viikon kuluessa piiritoimistoon. Tilinumeron ja viitetiedot saa piiristä.

Kouluttajapalkkiot

Käytäntö eri piirien kesken on hajanainen. Osassa piireissä kouluttajille ei makseta koulutuspalkkioita. Näissä piireissä kouluttajien täydennyskoulutukset yms ovat kouluttajille maksuttomia.

SPR:n Hämeen piirin alueella on vuosien ajan maksettu kouluttajille pidetyistä luentotunneista ja harjoitusten ohjaamisesta tuntipalkkiot. Korvauskäytäntö on ollut hajanainen, koska asiaa ei ole aiemmin missään kirjattu.

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun koordinaatiojärjestönä ja toisaalta Poliisihallituksen kanssa tehdyn sopimuksen perusteella SPR hallinnoin STEA-rahoitusta ja Vapaaehtoisen pelastuspalvelun valmiuskorvauksia (400 e/hälytys). Näitä avustuksia ja korvauksia on tarkoitettu juuri käytettävän vapaaehtoisten kouluttamisesta aiheutuviin kuluihin.

SPR:n Hämeen piirin alueella noudatetaan 1.1.2019 alkaen seuraavaa käytäntöä valmiuskouluttajien koulutuspalkkioista Vapaaehtoisen pelastuspalvelun perustason kurssien toteuttamisessa:

- pidetystä luentotunnista (45+15 min) maksetaan 24,46 e/tunti (vuonna 2018)
 - ryhmätyön tai harjoituksen ohjaamisesta maksetaan 50 % luentopalkkiosta
 - luentojen valmisteluun käytetty aika katsotaan kuuluvan luentopalkkioon (perustason kurssit ovat valtakunnallisesti yhtenäiset ja niihin on olemassa valmis materiaali)
 - lisäksi kurssivastaava voi laskuttaa 2 tuntia kurssin valmistelusta ja jälkitoimista (kurssin markkinointi, kurssipaikan hankinta, materiaalitilaukset, kurssiarviointien koostaminen, materiaalin palautus)
 - lisäksi kouluttajille korvataan matkakulut valtion matkustussäännön mukaan (ei päivärahoja)
 - nimetyille apukouluttajat ja muille järjestäjille (muonitus) maksetaan matkakulut
- Edellä mainitun perusteella kouluttajalle maksetaan karkeasti seuraavasti (yksi kouluttaja, ei matkakuluja mukana)

- Etsintäkurssi (8 tuntia)	240 e + matkakulut
- Viestikurssi (10 tuntia)	220 e + matkakulut
- Ensihuollon peruskurssi (8 tuntia)	230 e + matkakulut
- Vapepa peruskurssi (8 tuntia)	120 e + matkakulut

Jos kouluttajia on useampi, niin korvaukset jakautuvat ohjelmaan merkityn (toteutuman) mukaisesti kouluttajien kesken. Ryhmätyön ja harjoitusten ohjaamisesta useampi kouluttaja voi saada palkkion yhtä aikaa.

Perustason kurssien budjetti

Kurssivastaava laatii kuusi viikkoa ennen kurssia karkean budjetin (tilavuokrat, kouluttajien ja järjestäjien matkat, muonitus yms kulut).

Tällä tavoin koulutustoiminnan talous tehdään läpinäkyväksi ja toisaalta toimikunta ja piiri pystyvät varmistamaan, että kulut pysyvät kohtuullisina.

Perustason kurssin rahoitus ja tilittäminen

Kurssista aiheutuvat kulut katetaan useasta eri rahoituslähteestä. Ennen kurssia esitetyn budjetin mukaan SPR:n Hämeen piiri huolehtii maksuliikenteestä.

Kulut katetaan ensisijaisesti poliisipolimenon (POL-2015-14615) mukaan toimikuntien etsintäkulukorvauksista ja toissijaisesti STEA:n myöntämästä vapepa-koordinaattorirahasta.

SPR:n saamat muut tuet (esim. Opintokeskus Siviis ja S-ryhmän tuki) huomioidaan ennen edellä mainittuja rahoituslähteitä.

Arviointi ja yhteenveto

Kouluttajan, kurssimateriaalin ja koko koulutustoiminnan kehittämiseksi kurssilaisilta kerätään kurssin lopussa palautetta. Palautteen keräämiseen suositellaan käytettävän Vapepan kurssipalautelomaketta.

Kurssivastaava tekee arvioineista lyhyen koosteen ja toimittaa sen arviointien kanssa piiritoimistoon kahden viikon kuluessa kurssin päättymisestä.

Kouluttajien täydennyskoulutus ja pätevyys

Valtakunnallisen koulutustoimintaohjeen mukaan valmiuskouluttajan (VAK) kouluttajaoikeus on voimassa kolme (3) vuotta kouluttajapätevyyden saamisesta (hyväksytty opetusnäyte).

Osallistumalla keskustuomiston järjestämään valmiuskouluttajien täydennyskoulutukseen (VAK-täydennys), kouluttaja päivittää linjakohtaisen kouluttajapätevyyden seuraavaksi kolmeksi vuodeksi. Piiri vastaa aktiivisten valmiuskouluttajien täydennyskoulutuksen osallistumismaksuista.

Koulutustoimintaohjeen päivittäminen

SPR:n valmiuspäällikkö huolehtii ohjeen päivittämisestä. Jos ohjeeseen tulee merkittäviä linjamuutoksia, niin ohje valmistellaan asiaankuuluvissa ryhmissä.

Tampereella 19.1.2019

Tommi Mattila
valmiuspäällikkö
Suomen Punainen Risti